

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/71/2023
Identifikačné číslo spisu: 6123357106
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6123357106.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, o zaplatenie 308,02 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21Cn/1/2023, o nesúhlase Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21Cn/1/2023 je Okresný súd Liptovský Mikuláš.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica dňa 30.10.2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Liptovský Mikuláš s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že v danom prípade ide o obchodnoprávny spor a s poukazom na § 22 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 13 a § 15 ods. 1 CSP, je na konanie v spore príslušný Okresný súd Žilina.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Okresný súd Liptovský Mikuláš predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa §

43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o (kauzálnej) príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Liptovský Mikuláš na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, nie je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ustanovenia § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

12. Podľa ustanovenia § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

13. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

14. Podľa § 2 ods. 13 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Liptovský Mikuláš je mesto Liptovský Mikuláš; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Okresný súd Liptovský Mikuláš má pracovisko v meste Ružomberok.

15. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na

pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

16. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš ako súdu osobitne miestne príslušnému, keďže v návrhu na pokračovanie v konaní sa takéhoto postupu podľa § 19 písm. b) CSP domáhal žalobca. Najvyšší súd už vo svojom skoršom rozhodnutí (sp. zn. 5Ndob/22/2023) akcentoval, že „síce osobitná miestna príslušnosť je takou, ktorá je voľbou žalobcu, avšak len pri zohľadnení ďalších osobitostí procesného poriadku vo vzťahu k priamo zákonom určenej príslušnosti kauzálnej, ktorá má v takom prípade prednosť. Príslušným súdom v prípade súbehu viacerých možných príslušností je vždy ten súd, ktorý spĺňa predpoklady ako podľa všeobecných pravidiel určeného vecne, miestne a funkčne príslušného súdu, tak súdu kauzálne príslušného. Pokiaľ má spor samotný charakter obchodnoprávny, môže dôjsť k situácii, že podľa úpravy osobitnej miestnej príslušnosti s prihliadnutím na miesto, kde škoda vznikla, bude príslušným súd odlišný od všeobecného súdu žalovaného, avšak vždy so zohľadnením podmienky špecializácie súdov na obchodnoprávnu agendu podľa ust. § 22 CSP. Teda konanie vo veciach upravených v ust. § 19 CSP bude zároveň podliehať osobitnej úprave kauzálnej príslušnosti, ktorú je potrebné pri nachádzaní príslušného súdu zohľadniť, čomu svedčí aj dikcia uvedeného ustanovenia, a to s odkazom na „súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody“, t.j. obchodnoprávny súd a jeho obvod určený ustanovením § 22 CSP“.

17. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pre takúto úvahu k nachádzaniu príslušnosti súdu je podstatné zistenie, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, k čomu smeroval nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením, keď za súd kauzálne príslušný podľa § 22 písm. h) CSP považoval Okresný súd Žilina.

18. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Z hľadiska obchodného záväzkového vzťahu na strane subjektu verejného práva by muselo ísť o zabezpečovanie verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a na strane podnikateľa o výkon jeho podnikateľskej činnosti. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

19. V predmetnom spore sa žalobca (právny nástupca poškodeného) domáha voči žalovanému, poisťovateľovi škodcu podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „zákon o PZP“), nároku na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla poskytnutého počas opravy poistnou udalosťou poškodeného vozidla.

20. Žalobca (resp. jeho právny predchodca) a žalovaný sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v prejednávanej spore jeho právny nástupca) uplatňuje priamo voči poisťovateľovi, a nie voči subjektu, ktorý

mu spôsobil škodu. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobcom (resp. postupcom) a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah (obdobne vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023).

21. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny, a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. h) CSP] a nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením mu sporu nie je dôvodný.

22. Najvyšší súd ďalej konštatuje, že návrh žalobcu na pokračovanie v konaní obsahuje aj návrh podľa ust. § 19 písm. b) CSP, ktorým žalobca žiada o pokračovanie v konaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na § 39 ods. 2 CSP. Zo spisu vyplýva, že k udalosti zakladajúcej právo na náhradu škody (poistná udalosť) došlo v Ružomberku, teda v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš, preto Okresný súd Banská Bystrica postúpil predmetný spor v súlade s návrhom žalobcu Okresnému súdu Liptovský Mikuláš, ako súdu alternatívne príslušnému popri všeobecnom súde žalovaného (ide o osobitnú miestnu príslušnosť, resp. tzv. miestnu príslušnosť danú na výber). Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP je dané žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

23. Keďže v danom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, k poistnej udalosti došlo v okrese Ružomberok, v obvode Okresného súdu Liptovský Mikuláš, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým na návrh žalobcu postúpil spor Okresnému súdu Liptovský Mikuláš ako súdu alternatívne miestne príslušnému súdu, bol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného a popri ňom alternatívne príslušný súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, zakladajúca právo na náhradu škody, pričom právom voľby disponuje žalobca. Preto za použitia § 19 písm. b) CSP príslušným súdom na konanie v spore je Okresný súd Liptovský Mikuláš. Pre aplikáciu § 39 ods. 2 CSP, rovnako smerujúcu k príslušnosti Okresného súdu Liptovský Mikuláš, už nebol dôvod.

24. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica dôvodný nie je, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.